

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésénél
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 10.

A kormány és a városok.

Mikor gróf Tisza István átvette az ország kormányát, programbeszédében kiterjeszkedett a vidéki városokra is, de különösen mikor a polgármesterek tisztelegtek nála, elismerte, hogy a vidéki városok, — az ország kulturális és közgazdasági fejlődésének ezen góczpontjai — nagyon is rászorultak az állam támogatására, mert önerejükkel nem bírják a fejlődéssel járó óriási terheket tovább viselni.

Ezzel az új miniszterelnök elismerte, hogy az előbbi kormányok nem hozták meg a vidéki városokkal szemben azt az áldozatot, amelyet az állam részére teljesített szolgálványokért méltán megérdemelt volna.

Akkor az összes városoknál örömet kellett a miniszterelnök azon kijelentése, hogy a vidéki városok valószínűleg megkapják kárpótlásul, illetve segítségül az államtól a bor- és huszfogyasztási adókat, amelyek most az állampénztárba folynak be.

Már akkor kételkedve fogadtuk ezt az ígéretet, de mégis a bajba jutott ember minden után kapkodó hitével reménykedtünk, hogy hátha mégis valóra váltja Tisza ígéretét.

Hamar kiábrándultunk a reménykedésből.

Tisza István miniszterelnök a fővárosban tartott programbeszédében foglalkozott a vidéki városokkal s ezen beszédében elbánt a fogyasztási adók ügyével is. Kijelentette, hogy a kérdést tanulmányozta és azt találta, hogy az állam ezt nem bocsáthatja a városok rendelkezésére, hanem e helyett a *rendőrséget szándékozik államosítani.*

Ez pedig nem egyforma segítség.

Igaz, hogy a városok terhe könnyebbednék, ha a rendőri ellátás költségeitől megszabadulnának a városok, de maga a miniszterelnök elismeri, hogy a rendőrség államosítása első sorban állami érdek, tehát ez sem a városok iránti jóindulat kifolyása lenne.

A miniszterelnök különben más irányban is foglalkozott a városokkal. Felvette a városi alkalmazottak helyzetét s elismerte, hogy a *városi alkalmazottak illetményei* rendezésre szorulnak, de ezt csak a városok rendezésével, a városok pénzügyi erősítésének kérdésével tartja megoldhatónak.

Éppen ezt a pénzügyi erősítést várják a vidéki városok a kormánytól, de intenzívebben s mielőbb, hogy fejlődésükben visszaesés ne következzen be.

A fogyasztási adók átadása azért volna a városokra a legértékesebb, mert amint a természetes fejlődéssel a városok terhei növekednek, éppen úgy a fogyasztási adóbevételek növekedését is a fejlődés emeli s mintegy kiegyenlítené az

ujabb terhek a polgárság újabb megterhelése nélkül.

Az államkormányának végre-valahára be kell látni, hogy a vidéki városok erősítése eminens állami érdek s ezek a góczpontok nem hagyhatók továbbra is magukra az egészséges fejlődés által rájuk kényszerített küzdelmükben.

Ez a programbeszéd azonban erre nézve nem sok biztatót nyújt. (v.)

Konkolyhintés.

Komjáthy és Barta urakból megint kitört a felekezeti türelem s pápistát kért. Egyik Csapon, másik Sárosorosziban az ismert türelmi receptje szerint szaladt neki az ellenzéki koalíciónak, elkeresztelvén azt klerikálisnak, meg mit tudom én minek.

A jó urak gimplit akartak fogni Tiszának.

Komjáthyék többször megtették már ezt a szivességet; hol egyik kormánynak, hol a másiknak. Hőstenorral vezérszerepet kiabálnak ki maguknak s akkor sietnek az első sorban behódolni. Ezt akarták cselekedni most is.

Nagy szivbéli fájdalomra ez lehetetlenné vált abban a perczen, mikor Apponyiékkel hatalmas erkölcsi erő vonult be a 48-as pártba. Komjáthyék egyszerre azt vették észre, hogy a primhegedüt nem kaphatják többé kezükbe s nem fogják a pártot beugratni sem oktalan obstrukciókba, sem oktalan leszerelésekbe.

Nem csoda, ha kitör belőlök az elnyomottak keserve s bosszúból sanda gyanuval árasztják el pártjuk legkiválóbbjait; akik mellett az ő picziségük csak annál szembeötlőbbé vált.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az én első szerelmem.

(Ifjúkori élmények.)

Írta: Herczegh Dezső.

I.

... Sok — sok idő multán, most került egész véletlenül kezembe az érettségi bizonyítványom. A papírja már megsárgult, az írás fénytelen, halovány.

Egyik, másik tanár ur aláírására már nem is emlékszem. Elfelejtettem a nevét.

Jól esik keresztül olvasnom e lapot, mely egykor oly boldoggá tett, s elképzelem, mily örömmel szabadultam akkor az iskolából, míg most — mint szeretném azt az időt újból átélni...

Legelső tárgy a magyar, azután német, francia, földrajz...

Lehunyor szemeimet és magam elé ciztálom a tanár urakat is.

Itt áll előttem a magyar tanár. Bár «Né-

meth»-nek hívják, igazi mintaképe a tősgyökeres magyar embernek. Egész jól emlékszem reá, talán két év előtt láttam utóljára, amint szakadó záporban, midőn az ernyős emberek is a kapukba menekülnek, ő lenézően haladt el mellettük ernyő nélkül, kis pörge kalapjával, csizmásan és mentével.

Engem is láthatott, mert lenéző pillantása annyira megijesztett, hogy még köszönni sem mertem neki.

Ott vannak azután az osztályzatok is: Jó, jó, jó csupa jó... és egy árva «jeles» Vajjon miből?

Phisikából!

Hát persze, hogy abból! A jó Szekeres bácsi csak nem adhatott rosszabbat az ő kedveltjének!...

És valami jóleső érzés fog el. Pir futja be arcomat, mely azonban nem a szégyen pirja! A kellemes visszaemlékezés idézte el!

Egészen beleélem magam abba az időbe, és újra iskolás gyerek vagyok.

Igen, hiszen hallom a villamos csengő

hangját, látom, mint ürülnek ki a folyosók s ki-ki a termébe iparkodik.

Midőn Szekeres tanár ur osztályába lépett, harsogó »Éljen« kiáltás fogadja őt. Én szerfelett izgatott vagyok, de nem is csoda, mert nekem kell a tanár urat születésnapja alkalmából felköszönteni.

Kezemben tartom a bokrétát és a katedra elé lépek.

Ekkor hirtelen alább hagy izgatottságom és én neki bátorodom.

— Mélyen tisztelt tanár ur! — kezdem beszédemet — Midőn osztálytársaim engem szemeltek ama megtisztelő tisztségre, hogy érzelmeinket tisztelt tanár ur előtt tolmácsoljam, kétszeresen megtisztelve érzem magamat. Első sorban, hogy hálánkat oly férfiu előtt róhatjuk le, mint a tanár ur, másrészt kollégáim bizalma által... Adja az ég, hogy tekintetes tanár ur kedves családjának és tanítványainak... stb.

Midőn befejeztem a mondókámat és átnyújtottam a tanár urnak a bokrétát, ő kezet fogott velem.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, lélegzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál

influenza után ajánljatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alantü cseggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

Szerencse, hogy okos emberek előtt beszéltek, akik meghallgatták minden szavukat, de egyiket sem hitték el.

Jelölési hírek.

Biharmegyében. Ma szerdán Biharvármegye három választó kerületében bont zászlót a szabadelvűpárt. *Élesden, Margitán s Magyar-Csékén.* Élesden az eddigi képviselő *Telegdy József* mellé sorakoznak a párthívek. Függetlenségi ellenjelöltje valószínűleg nem lesz: Margitán Tiszának segítőtársa báró *Feilitzsch Arthur*, a képviselőház volt alelnöke lép fel szabadelvűpárti programmal s ma mondja el programbeszédét.

Magyar-Csékén dr *Dési Géza* a szabadelvűpárt jelöltje. — Tegnap Ujfaluban a függetlenségi párt nagyszabású jelölő értekezletet tartott, melyen a kerület eddigi képviselőjét *Leszkay Gyulát* jelölte, kit a központ is támogat.

A belényesi jelölés. A belényesi szabadelvűpárt ma délután tartotta meg képviselőjelölő értekezletét. *Butteán* János főgimnáziumi igazgatót jelölték.

Délután három órára zsufolásig megtelt szabadelvű választó polgárokkal a *Biharfüred* kávéház, s mint egy 1500 főnyi tömeg várakozott a programbeszédre.

Pont 3 órakor *Bojcz* Konstantin a szabadelvűpárt elnöke megnyitotta az értekezletet s röviden vázolta annak célját, s ajánlotta *Butteán* János főgimnáziumi igazgatót képviselőjelöltül.

Egyhangy, lelkes éljenzéssel fogadták el s indítványt és tiztagu küldöttséget küldtek *Butteán* János főgimnáziumi igazgatóért, hogy a jelöltség elfogadására felkérjék.

Néhány percz múlva a küldöttség élén megjelent az értekezleten a jelölt s meghatottan köszönte meg választó polgártársainak kitüntető bizalmát, melyet — ugymond — ő nem csekély politikai munkásságával érdemelt ki, hanem talán 34 évi tanári működését akarják ezzel a kitüntető bizalommal honorálni, abban a meggyőződésben, hogy ő törhetetlen elvhűséggel tolmácsolja polgártársainak meg-

győződését az országgyűlésen. (Lelkes éljenzés.)

E bizalmat — ugymond — parancsolónak tekinti, hogy polgártársainak meggyőződését, ha ők úgy akarják hiven tolmácsolja a parlamentben. (Lelkes éljenzés.)

Ő tehát ismerve a polgártársainak meggyőződését, azzal az elhatározással fogadja el megbízásukat, hogy a kormányt a házszabály-revizio megalkotásában törhetlen bizalommal támogatni fogja. (Éljenzés.)

Kéry János főgimnáziumi tanár üdvözölte azután *Butteán* Jánost, megköszönve, hogy a párt bizalmát megbecsülve, a jelölést elfogadta, majd a pártot lelkesítette, hogy a szabadelvű zászlót *Butteán* János nevével juttassák diadalra.

Farkas János tanár, *Acs* János ügyvéd-jelölt és *Szála* Vazul vaskói tanító, ezután oláh nyelven tolmácsolták részben *Butteán* János programbeszédét, részben pedig az elhangzott lelkesítő beszédet.

Ennek megtörténte után *Bojcz* János a párt elnöke az értekezletet bezárta és a sok száza menő nép lelkes éljenzés közt szétoszlott.

A jelölő értekezlet alkalmából a belényesi szabadelvűpárt nevében *Bojcz* János a párt elnöke táviratban üdvözölte gróf *Tisza* István miniszterelnököt.

Ugrára vonatkozólag még nem határozott a szövetkezett ellenzék vezérő bizottsága. *Stokker* József azonban már értesítette a központot, hogy nem lép fel. Ujabbán *Halász* Lajosról és *Loránt* Dezsőről van szó.

A vezérő-bizottság már reggel kilenc órakor összeült tanácskozásra. Ott voltak: *Kossuth* Ferencz, báró *Bánffy* Dezső, gróf *Zichy* Jenő, *Polonyi* Géza, *Hock* János, gróf *Zichy* Aladár. A tanácskozáson *Pallay* Sándor párttitkár vitte a jegyzői tollat. Ma nyolcz kerület jelölésének a dolgát intézték el véglegesen és a következő jelölésekről szereztek tudomást:

A *Komáromi* egyesült ellenzék táviratban bejelentette a vezérőbizottságnak, hogy *Szász* József ujságíróit kandidálta jelöltjéül *Tala* Jánossal szemben. *Szász* József vasárnap *Komáromban* tartja programbeszédét.

Mezőtúron a függetlenségi párt újból *Tóth* Jánost kandidálta, ellenjelöltje a szocialista *Tóth* János.

Keszthelyen a szabadelvűpárt gróf *Batthyány* Józsefet kandidálta a disszidens *Bogyay* Mátéval szemben.

Déván *Polonyi* Gézát kandidálták a kormánypárti *Klobusitzky* Jánossal szemben.

Marosújvárott az egyesült ellenzék *Gazda* Kálmán nagyenyedi ügyvédet jelölte. A szabadelvűpárt gróf *Bethlen* Sándort lépteti fel.

Csornán *Rakovszky* Istvánnal szemben gróf *Széchenyi* Jenő sebesi földbirtokos, a győri püspök fivére lép fel szabadelvű programmal.

Törökszentmiklóson dr *Somogyi* Aladár budapesti ügyvéd lép fel *Kossuth*-párti programmal a kormánypárti *Borbély* Györggyel szemben.

A *somorjai* kerületnek e hónap 12-én lesz a jelölő ülése melyen gróf *Apponyi* Albert is részt vesz. Az ellenzék ismét *Sághy* Gyulát kandidálja.

A *monori* kerületben függetlenségi programmal *Katona* Gyula nagybirtokos lép fel.

A *gödöllői* kerület ma táviratban értesítette a vezérőbizottságot, hogy dr *Héderváry* Lehelt jelölte függetlenségi programmal.

Hajduszoboszlóról és a községekből nagy küldöttség járt *Polonyi* Gézánál és *Kossuth* Ferencznél azzal a kérelemmel, hogy a két párt között való harcot kiegyenlitsék, és minden körülmények közt ragaszkodtak *Polonyi* jelöltségéhez. *Polonyi* Géza a küldöttségnek kijelentette, hogy egészségi okokból gátolva van bármely vidéki kerületnek a bejárásában, de azonkívül minden idejét lekötötte gróf *Tisza* Istvánnak belvárosi biztos megbuktatása. A hajduszoboszlói jelöltséget csak abban az esetben vállalhatná el, bár azt nagy megtiszteltetésnek tekinti, ha a két testvérpárt egyesülve fordulna hozzá.

Ha azonban a hajduszoboszlói *Kovács*-párt abban a meggyőződésben van, hogy *Kovács* Gyula több hasznára lesz a pártnak és az országnak, mint ő, köteles ebben kötelességteljesen megnyugodni és beszámolni azzal, hogy a legközelebbi harcokba a képviselőházban részt nem fog venni. Ő nem teheti azt, a mit vele szemben megtettek, hogy testvérharcra bontson lobogót.

Kossuth Ferencz előtt a küldöttség elmondotta jövetelének célját. A függetlenségi párt elnöke és a jelenvolt gróf *Zichy* Jenő kijelentették, hogy a pártnak nagy érdeke és rendkívül súlyt helyeznek arra, hogy *Polonyi*

Micsoda kitüntetés!

Én voltam az irigvelt az osztályban és társaim előtt még jobban kitüntetett a tanár azzal, hogy — miután egy egész óráig tartó beszédet intézett hozzám (miáltal megszabadultunk a hatalmas fizika-leczkétől) engem kért föl, lennék szives a bokkrétát lakására vinni.

Persze, hogy elvittem!

Midőn *Szekeres* bácsi lakásához értem, mielőtt a csengőt megnyomtam volna, cigarettre gyujtottam, ama biztos tudatban, hogy tanár ur nincs otthon.

Csöngetésemre egy fiatal, talán tizenhat-tizenhét éves aranyos képű leányka nyitott ajtót, ki meglátva a virágcokrot, rögtön kivette kezemből és engem felszólított:

— Lépjön közelebb!

Bementem!

Egy meglehetősen kicsi, de izlésesen burtozott szobácskába vezetett.

Miután bemutatkoztam neki, ő is megmondta, hogy *Szekeres* bácsi leánya és *Katiczának* hívják.

Őszintén megvallva feszélyezve éreztem magamat e kislánnyal szemben és — nem tudtam, hogy tulajdonképen mit is mondjak neki?

Végre aztán kibökkentem:

— Szereti Nagysád a virágot?

— Oh, hogyne szeretném, hiszen ha virág nem volna, tán én sem lennék! . . .

— Az már igaz, — vágtam közbe — mert hiszen ön is az. (No ez csak jól volt mondva?)

És udvarolni kezdtem a kisasszonynak és igazán igen szeretetreméltó, kedves szép leánynak találtam őt.

Mikor pedig megtudtam, hogy árva a szegény, nincs már mamája, nagyon, de nagyon elszorult a szívem. Ugy szerettem volna sirni és csak arra tértem magamhoz, midőn a kisasszony többek közt azt mondta, hogy az apja, a tanár ur ugyis mindjárt itt lesz!

Rögtön gyönyörűen égő cigarettémre gondoltam és sietve oltottam el, de szerencsétlenségemre oly ügyetlenül, hogy a »Nagysád« meglátta és midőn kérdésére azt mondtam, hogy »nem izlik« nyomban megkinált édesapja trabucco szivarjaival.

Epen amint a dobozt elébem tartotta, lépett be a tanár ur.

Igen kegyesen fogadott, kérdezősködött viszonyaim felől és azt is kérdezte, hogy akar-nék-e a következő leczkeórán felelni?

Attól kezdtem már félni, hogy a tanár ur buzgóságában annyira is mehetne, hogy ott, menten kikérdezi a mai leczkét — ez azonban elmaradt. Hogy pedig e nem igen kellemes dolognak elejét vegyem, gyorsan ajánlottam magamat.

Katiczát azonban nem tudtam többé elfelejteni. Sokszor — nagyon sokszor gondoltam rá és édes képe mind erősebben vésődött emlékezetembe . . .

Egyedüli célom, minden törekvésem oda irányult, hogy vele találkozhassak. Persze a lakásába nem merészkedtem felmenni és — nem ritkán órák hosszát el-el áldogáltam házuk előtt: hátha lejön . . .

Egy napon aztán véletlenül találkoztam vele az utcán. Persze mindjárt hozzá csatlakoztam és ő mindjárt szememre vetette, hogy miért nem látogatom őt meg? Vagy talán már egészen elfelejtettem? . . .

Hjah! könnyű ezt mondani! De meg is tenni, mikor az apja a tanár ur!

Megígérttem neki, hogy legközelebb adandó alkalommal meglátogatom őt.

Megígérttem! De, hogy miként fogom szavam betartani? Azt nem tudtam . . .

(Vége köv.)

Meglepő olcsó árak **Hegedüs Ármin** Magyar Divatcsarnokában. Közmondássá vált már ma a Magyar Divatcsarnok olcsósága

Hol egy mrr. tenis flanel — — — — — 09 kr.	Egy teljes blousra szép plüsch flanel — — — 45 kr.	Kész blousok, aljak, alszoknyák,
Egy ruhára loden posztó — — — — — 1 frt. 08 kr.	Egy » » jó piké barchet — — — — — 75 kr.	(zshipónok) kötények.
Egy mtr. angol ruha kelme — — — — — 53 kr.	Egy » » zepfér excentrikus minta — — — 49 kr.	Hasonló olcsó árban.

Tisztelettel: **Hegedüs Ármin** MAGYAR DIVATCSARNOKA 898. Szent László-tér.
(Sas-szálloda kapuja mellett)

Géza az új országgyűlésre beválasztásuk és tekintettel még arra is, hogy Hajdusoboszlón a két párt nem egyesülése esetén a kormány-párt útné fel a fejét, Kossuth Ferencz a legnagyobb készséggel vállalkozott arra, hogy Polónyinak jelöltetése érdekében és a kibékítés céljából haladéktalanul közbelép.

Polónyi erre a kijelentette, hogy a párt-elnök jóindulatáról meg van győződve és most már csak arra kéri a küldöttséget, hogy ha az elnök fáradozása nem sikerülne, maradjanak hűvek a zászlóhoz és ne tekintsék a személyt, mert veszélyben a haza és az alkotmány.

A küldöttség abban a reményben távozott, hogy a párt Polónyi érdekében egyesülni fog.

Magyar-Kanizsáról jelentik a Magyar Távirati Irodának: Ma reggel 50 tagú küldöttség ment Zentára dr. Buday Pál járási főszolgabíróhoz, hogy neki a képviselőjelöltséget felajánlják. Ezután a szabadelvű párt gyűlést tartott és Budayt újból jelölte, ki a jelölést köszönettel elfogadta és programbeszédét a napokban tartja meg Magyar-Kanizsán.

Kapuvár. Az eszterházi választókerület néppárti tábora f. hó 9-én érkezett. Ez alkalommal leérkezett *Rakovszky* István és *Molnár* János apát mellett beszélt. Beszédét közbeszólásokkal gyakorta megzavarták, de végül mégis Molnárt jelölték. Híre járt annak, hogy Zichy János grófot is jelölik.

Rakovszky kijelentette, hogy nem hiheti, hogy gróf Zichy János a jelölést elfogadná Molnárral szemben. Molnár János holnap ide érkezik programbeszéde megtartása végett.

Nemzetiségi jelöltek.

Nyitraról jelentik a Magyar Távirati Irodának: A tót nemzetiségi párt Szeniczen *Veszelszky* Ferenczet, Vágújhelyen *Markovics* Rezsőt, Verbón pedig *Markovics* Gyulát jelöli.

Balassagyarmaton gróf Zichy Vladimir lép fel függetlenségi programmal.

Kaposváron az ellenzék jelöltje Thaly Ferencz nyugalmazott huszárezredes.

A **csurgói** ellenzék jelöltje báró Inkey József.

A **homonnai** kerületben gróf Andrássy Sándor megválasztását bizonyosra veszik.

A **királyhelme**ci kerületben függetlenségi programmal Metzner Béla lép fel.

Aranyosmaróthon Rakovszky Béla nyitra-nováki földbirtokos lépett fel néppárti programmal.

A **lovri**ni kerületben az egyedüli jelölt Schreger Viktor nagyszentmiklósi földbirtokos, aki a disszidensekhez csatlakozott.

Szarvason a függetlenségi párt Haviár Dánielt jelölte.

A **galgóczi** kerület ellenzéki jelöltje dr. Mérey Lajos.

A **rumi** kerületben a néppárti Buzáth Ferencnek eddig nincs ellenjelöltje.

A **szolnoki** függetlenségi párt jelöltje dr. Nagy Emil budapesti ügyvéd.

Szombathelyen az ellenzék Günther Antal jelölte.

Körmenden Lukáts Gyula lépett föl függetlenségi programmal.

Az **egri** ellenzék Szederkényi Nándort léptette újra fel.

Facseten az újpárt Rosenfeld Henrik bicskei nagybirtokost léptetik föl.

A keletázsiai háború.

A balti flotta halálveszedelme.

London, jan. 10. Rosdesztvenszky sürgős parancsot kapott, hogy Falkerström hajóhadát meg sem várva, rögtön induljon utnak a leg-rövidebb uton hazafelé, mert a japán flotta nyomában van. Ha esetleg csatára kerülne a dolog, ne fogadja el a harczt, hanem vonuljon valamelyik francia vagy német kikötőbe és ott szereljen le.

London, jan. 10. Szent-Pétervárról érkezett híradások szerint, ott rendkívüli megdöb-

benést keltett illetékes körökben az a hír, hogy Rosdesztvenszky flottájának nyomában vannak a japánok. A tengernagy parancsot kapott, hogy a legközelebbi francia kikötőben veszedelem esetén szereljen le.

Pétervár, jan. 10. Nagy az aggodalom a balti flotta sorsa miatt. A hajórajnak fogytán a szénkészlete s attól tartanak, hogy mielőtt el-készülhetne a hazafelé való uton, meglepik a japán hadihajók. Rosdesztvenszky távirataiból kitűnik, hogy nem tudja magát elhatározni merre meneküljön. Ha a szuezi csatornán igyek-szik hazafelé az itt most dúló tengeri viharok rendkívül késleltetik az utját s ha a japánok tényleg nyomában járnak, feltétlenül utól is érik. A Fokföldet megkerülve szintén ebbe a veszedelemben esik. Nem marad más választása, minthogy veszedelem esetén valamelyik barát-ságos hatalom közeli kikötőjében leszerel.

London, jan. 10. Kipattant a japán hadvezetőség újabb szeniális hadicsele. És hogy ez kipattanhatott, annak tudják be, hogy a japán hadihajók szinte bizonyosra mennek, hogy a balti flottát tönkre tegyék. Most már nem árt-hat tervüknek az a körülmény, hogy a nyilvánosság elé került. Legközelebb szörnyű tengeri csata várható. A balti flotta kapkodva menek-ül Aden felé.

London, jan. 10. A Libenből éppen most elindított harmadik orosz hajóhadat sürgősen megállították. Ez a körülmény a balti flotta veszedelmével van összefüggésben. Orosz-ságban oly nagy a felháborodás, hogy a leg-határozottabban forradalom várható.

A tengerészetiügyi hivatal sajnálkozása.

Tokió, jan. 10. A tengerészetiügyi hivatal sajnálkozásának adott kifejezést ama félreértés-sen, mely az Andromede nevű angol cirkáló kiküldésével keletkezett és kijelentette, hogy Port-Arthur parancsnoka a segítség elfogadását általános utasítások alapján tagadta meg. Az angol hatóságok a tokiói angol követet későn értesítették a cirkáló kiküldéséről. Mihelyest a követ azonban hírt kapott, gondoskodott arról, hogy a japán hatóságok az ajánlatot elfogadják. Mikor azonban megérkezett a parancs hogy a segítséget elfogadják, az Andromede már távozott. Az aknakeresés és az elsüllyedt hajók felkutatása a vihar következtében késett.

Nogi beszéde.

Budapest, jan. 10. (Saj. tud. táv.) Csifuból jelentik, hogy Nogi tábornok beszédet intézett az ostromló sereg tiszt karához; mondva, hogy Port-Arthur örök időkre a japánok kezében fog maradni. Inkább az otthon levők színe-java pusztuljon el, mintsem a port-arturi erődök-ről levegyék a japán lobogókat. Port-Arthur a japánoknak meg kell ugy erősíteniük, hogy az teljesen bevehetetlen legyen.

A port-arturi őrség elszállítása.

Budapest, január 10. (Saját tud. táv.) Tokióból jelentik, hogy a japánok tegnap szállították el a portarturi orosz őrség utolsó 5000 emberét. A japánok borral, sörrel és szivarral kínálták meg az orosz foglyokat.

Mikor lesz a választás Nagyváradon?

Nagyvárad város központi választmánya tegnap délelőtt tartott ülésén foglalkozott a közelebb megejtendő országgyűlési képviselő-választással. A választást január 26-ára tűz-ték ki.

Rimler Károly polgármester elnökölt s dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály, dr. Friedländer Sámuel, Rádl Ödön, dr. Radó Ignác, Reismann Mór, dr. Thury Kálmán és dr. Istvánffy István jegyző voltak jelen.

Elsősorban az új országgyűlést összehívó királyi kéziratot állva hallgatták meg s hódolattal vették tudomásul.

Ezután felolvasták a rendkívüli városi közgyűlés határozatát s a belügyminiszter rendeletét, amelyben a választásra vonatkozó utasításokat adja meg.

A választási határnap megállapítása hosszabb vitát keltett s végre is január hó 26-ra csütörtökre tűzték ki a választást.

Hosszabb eszmecsere fejlődött ki azon felmerült kérdés körül, hogy nem volna-e helyesebb, a választók nagy számára s a választás gyorsabb menetére való tekintetből, ha nem kettő, hanem három választási küldöttség előtt történnék a szavazás. Azonban erre alkalmas helyiség nincsen s így megmaradtak a kettős küldöttség mellett.

Választási helyiségekül a Sas-szálloda 201 számú szobáját és az emeleti hátsó éttermet jelölték ki.

Választási elnökül kiküldetett Mezey Mihály, választási jegyzőül dr. Istvánffy István.

Az I-ső szavazatszedő küldöttség elnöke Mezey Mihály s jegyzője dr. Istvánffy István lesz.

A II-ik szavazatszedő küldöttség elnöke Sipos Orbán, aki egyben helyettes választási elnök is és jegyzője dr. Thury Kálmán, aki egyuttal helyettes választási jegyző is.

Helyettes küldöttségi elnökök Reismann Mór és Mihály Adolf; helyettes jegyzők dr. Teleszky Béla és dr. Wavrek Kálmán.

A kerületek beosztása a következő:

Az I. sz. küldöttség előtt szavaznak: Várad-Olaszi, Várad-Velence és Csillagváros;

a II. sz. küldöttség előtt pedig Várad-Ujváros, Kúlváros és Váralja polgárai szavaznak. A I. küldöttség előtt Olaszi, a II. küldöttség előtt Ujváros választói kezdik meg a szavazást.

A tanácsot felhívják, hogy 2—2 azonossági tanut küldjön ki; a rendőrséget pedig a rend fenntartása iránti intézkedésre utasították. A további intézkedések megtételére a polgármestert felkérték.

Különbön ugy a központi választmány, mint a polgármester falragaszokat bocsátanak ki a választók tájékoztatására.

*

A választási korteskedés megindult. Hír szerint a tisztviselők puhítására megkezdtek a «szelid nyomás» alkalmazását. Az első efajta hír a vasutról szól, ahol — tekintettel a vasúti sztrájk letörésére — legnagyobb szükség van a puhításra. Még így sem remélnék sok sikert tőle. Annyira nem biznak bennük, hogy reverzálist iratnak velük alá. Így szól a hír, amelyet mi, bár szavahihető emberek mondják, nem tartunk valósnak, de regisztráljuk, hogy alkalmat adjunk annak megczáfolására.

*

Az ellenzéki küldöttség ma indul Aradra Barabást hivatalosan felkérni.

Barabás, mint értesülünk, levelében megköszönte a figyelmet, de határozott választ nem adott Szokolynak. Tekintettel arra, hogy Aradon, Váczt, Csabán és Karczagon is felakarják őt léptetni, némelyek még bizonytalannak tartják, vajjon elfogadja-e a váradi jelölést, de pártja annyira bizik benne, hogy sok házon már zászlaját is kitűzték.

Városi közügyek.

A városi közgyűlés tárgysorozata.

Holnap csütörtökön délután 3 órakor tartja ez évben első rendes közgyűlését Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága.

A kiadott tárgysorozat nem ígér semmi érdekesebb mozzanatot, hacsak Tisza köszönő iratát nem vesszük ilyennek, amelyet a törvényhatósági bizottság többségének bizalmi feliratára küldött.

Ez alkalommal alakítják meg a különböző szakbizottságokat.

A 38 pontból álló tárgysorozat a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1905 évi januárius hó 12-ik esetleg következő napján mindenkor d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.

2. Az igazoló választmány a törvényhatósági bizottsági tagok 1905-ik évre megállapított névjegyzékét beterjeszti.

3. A központi választmány a 1905 évre érvényes országgyűlési választók névjegyzékét beterjeszti.

4. A törvényhatóság szakbizottságai megalkatása.

5. A m. kir. belügyminiszter leirata a X ik gyógyszerár engedélyezése tárgyában.

6. A m. kir. miniszterelnök köszönő leirata a törvényhatóság bizalmi feliratára.

7. Torda-Aranyos vármegye közönségének a magyar országgyűlés képviselőházához az 1883 XLIV. t. cz. 49 §-módosítása tárgyában intézett feliratát támogatás végett megküldi.

8. Győr szab. kir. város törvényhatósági bizottsága a m. kir. miniszterelnökhöz a városokat terhelő állami közigazgatási kiadások megterítése tárgyában intézett feliratát támogatás végett megküldi.

9. 23. A tanács javaslata Koszta János és neje Sticz Mihály Schalkovits Pálné Dancse János Breyer Farkas Biró Antal Kovács János és neje Püspöki Ferencz és neje Kuchta Henrik és neje Turi Imréné Szabó Lajos és neje Borros Péter és neje Krecsmári Lajos és neje Tokay János Knauer Károly telekvételi ügyében.

24. A tanács előterjesztése a törzsvagyon alap tulajdonát képező az olasz kis városház vételára valamint a törzsvagyon alap követelésének iskola építési czélokra leendő engedélyezése tárgyában.

25. A tanács előterjesztése a villamos mű szabályrendelete 46 §-ában nyújtott kedvezmények egy évre leendő meghosszabbítása iránt.

26. A tanács előterjesztése a boritaladó és huszfogyasztási adó után szedett városi fogyasztási adópótlékra vonatkozó szabályrendelet meghosszabbítása tárgyában.

27. A tanács előterjesztése a katonai élelmezési raktárak bevásárlásainak ismertetése tárgyában a földmivélsügyi m. kir. miniszter által kiadott utmutatás meghirdetése iránt.

28. A tanács javaslata a Laporta malom bérleti szerződésének meghosszabbítása iránt.

29. A tanács a m. kir. államvasutak igazgatóságával a vasuti kutház vízvezeteki csövei lefektetése által igénybe vett közterületre kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

30. A tanács a Kepes Sámuel a Gilányi korcsma bérletére kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

31. A tanács Léderer és Kálmán féle szeszyár részvénytársasággal a villamos kábel vezeték elhelyezésére kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

32. A tanács Kleinfeld Félixkel a toloncz élelmezésre kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

33. A polgármester egy fegyelmi ügyben hozott jogerős véghatározatot bemutat.

34. A nyugdíjbizottság jelentése Gesztesi Odön alszámvevő nyugdíjaztatása tárgyában.

35—36 A tanács előterjesztése fizetés előlegek iránt

37. Tiszti főorvos dr. Politzer Jakab egyet. orvos tudori oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatban nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1904 január hó 9. napján.

Bordé Ferencz.
főjegyző.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Jan. 22. Kath. Szabad Lizeum matinéja.

Jan. 29. Kath. Kör közgyűlése.

Febr. 12. Kath. Szabad Lizeum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Lizeum estélye: dr. Károly Irén Előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Lizeum böjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Lizeum böjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Lizeum zárünnepélye (estély.)

* **Szmrecsányi püspök itthon.** Dr. Szmrecsányi Pál valóságos belső titkos tanácsos váradai püspök tegnap este a gyorsvonattal Budapestre hazaérkezett.

* **József főherceg állapota.** József főherceg egészségi állapotáról tegnap reggel 9 órakor a következő orvosi jelentést adták ki: A beteg az éjjelt nyugtalanul töltötte. Álmat gyakran köhögés zavarta meg. Erőállapota és táplálkozása kevésbé kielégítő. Dr. Kiszerják.

Mint éjjel 12 órakor fővárosi tudósítónk jelenti: József főherceg állapotáról ma este az udvari orvos a következő buletint adta ki: A Fenséges ur ereje gyöngült; táplálkozni sem tud rendszeren. Pulzusa: 80; hőmérséklet 37.5. A beteg napjában többször elvesztette eszméletét. Dr. Kiszerják udvari orvos, Grossic dr.

* **A Szigligeti-Társaság felolvasó ülése.** A Szigligeti Ede nevet viselő nagyvárad irodalmi társulat vasárnap 15-én, délelőtt a kir. kath. jogakadémia disztermében felolvasó ülést rendez. A felolvasó ülésen Biró Lajos a Szabadság fel. szerkesztője novellával, Dutka Ákos a Szabadság belmunkatársa, talentumos ifju poeta versekkel s egy nagyvárad szarmazásu Budapestre elszármazott ifju író, Serényi Gusztáv ki főleg természettudománnyal foglalkozik s e téren már szép sikereket ért el, ezuttal társadalmi tudományi munkával lép a közönség elé. A felolvasó ülés 11 órakor kezdődik.

* **Az adókövető bizottságok és a kereskedők.** Az O. M. K. E. nemrégiben országos akciózt indított, hogy az adókövető és adófelszámolási bizottságokban a kereskedők a kellő számban legyenek képviselve. Ez ügyben fölterjesztéssel is fordult a pénzügyminiszterhez, aki most a pénzügyigazgatóságokat körrendeletileg felhívta, hogy a követő bizottságok egybeállítására vonatkozó javaslataiknál a kereskedők és iparosok nagyobb mértékben való képviseltetésére legyenek figyelemmel. Kilátásba helyezte egyuttal, hogy az adófelszámolási bizottságok megalakítása iránt, annak idején ugyanigy fog intézkedni. A körrendelet tegnap érkezett meg a nagyváradai pénzügyigazgatósághoz.

* **Püspök a vádlottak padján.** A francia kormány Ricard angoulemei püspök ellen pert indított a szerzetesek kitiltásáról szóló törvény megszegése miatt. A püspök megyéjének egyik kis városkájában katolikus elemi iskolát nyitott, amelybe apácákat nevezett ki tanítóknak. Házat is vett az apácáknak, akik most ebben a házban éppen egy együtt élnek, mint valami kolostorban. A francia kormány ezért

vádat emelt a püspök ellen s a bordeauxi fő-törvényszék elé állította. A bordeauxi katolikusok nagy tisztelettel fogadták Ricard püspököt, Lecol biboros-érsek a borzalmas hideg ellenére is kiment eléje a vasuti állomásra. A püspök violaszin talárban és szertartási köpenyben, rendjelekkel diszitve ült a vádlottak padjára s udvari papjai is elhelyezkedtek mellette, mindannyian egyházi diszruhában. A tárgyaláson a püspök a következőket mondta: Inkább van szokva ahhoz, hogy a gyóntatószékben ülve mások bűnét megbocsássa, mint hogy a földi igazságszolgáltatás elé kerüljön, melylyel teljes életében sohasem volt dolga. Megtiszteltetésnek tekintti, hogy ilyen dolog miatt kellett a bírák előtt megjelennie. Ő az egyház és a francia kormány akaratából való püspök. Kinevezési okmányát a köztársaság nevében az államtanács is ellenjegyezte. Az ebben lelkére kötött kötelességeinek egyike, hogy a keresztény erkölcsöt megőrizze a népben és öröködjék a gyermekek nevelése fölött, mely az egész nemzet haladásának nagysulyu tényezője. Büntetésre érdemes akkor volna, ha ezt a kötelességét nem teljesítette volna. Ő mindig respektálta az államtörvényt, de élt is a szabadsággal, amit a katolikusok érdekeit alapjukban sértő törvények mégis megengednek. Mindig kerülte azt, ami a törvénytől összeütközésbe hozhatta volna. Az apácák, akiket iskolájában alkalmazott, mind állami intézetben szereztek tanítónői oklevelüket s hogy együtt laknak egy házban s együtt étkeznek, annak az a magyarázata, hogy nincs pénzük külön háztartások berendezésére és főtartására. Hivatkozhatna egy okmányra, mely előtt a bíróság is meghajolna, de ennek tartalmát még nem hozhatja nyilvánosságra. A püspök beszédje mély hatást keltett. A bíróság január 16-án hirdeti ki ítéletét. Távozásakor nagy tömeg várta a törvényszék előtt térdelve a püspököt, aki áldását adta a lelkes hívőkre.

* **Biharmegye és az ex-lex.** Január elseje óta ismét benne vagyunk a törvényen kívüli állapotba, amikor tudvalevűleg nem pereg a dob, nem lehet elliczítani a szegény ember párnáját, vagyis hivatalos nyelven szólva szünetel minden dologi végrehajtás. Biharmegyében erre a hónapra több mint *négyszáz* végrehajtás volt kitűzve s mint most Papp Miklós pénzügyigazgató Miskolczy Ferencz alispánnak jelenti, hivatalosan valamennyi végrehajtást felfüggesztette. Némi örömet fog ez a hir a szegény emberek hajlékában előidézni. Azonban az öröm nagyon is időleges. A kibontakozás után ismét peregni fognak a dobok s elliczítják a szegénynek azt a kevesét, a mi a szűk esztendő terméséből még megmaradt.

* **Uj királyi tanácsos.** Ő Felsége a király mint a Budapesti Közlöny hivatalos lap közli, a személye körüli magyar minisztere előterjesztésére Vágner Sándor Losoncz rendezett tanácsu város polgármesterének buzgó szolgálata elismerésül a királyi tanácsosi czimet díjmentesen adományozta.

* **Szobatüz.** A Patak-utcai Kis Dávid féle házban a házmaster lakásában tegnap délután 2 és 3 óra között szobatüz támadt. A házmaster távol volt s így a házban lakók, kik a tüzet észre vették, a lakás ajtaját feltörték és így folytatták el a veszedelmet. A tűz akként keletkezett, hogy a tulifüött kályha mellett levő bunda meggyuladt és ennek tüztől viszont tüzet fogott több butor is. A kivonult tűzoltóságnak tenni valója nem akadt.

* **Megégett kisleány.** Gábor Péter magunai lakos két éves leánykája megégett. Az eset úgy történt, hogy a szobában levő tűzhelyből kipattant szikrától a gyermek ruhája szikrát fogott s mire a házban lakók a sikoltozására előjöttek a szerencsétlen kis leány oly súlyos égési sebeket szenvedett hogy pár óra múlva meghalt. A nagyvárad királyi ügyészség vizsgálatot indított az ügyben annak a kiderítésére, hogy kit terhel a gyermek haláláért a felelősség.

*** A helyőrség s a választások.** Az alkótmányos küzdelem országszerte megindult s az az ország nyugalmát nagyon felkavarta. Evégből a magyar királyi miniszterelnök megkeresésére a közös hadügyminiszter már gondoskodott arról, hogy a választások alatt a közbiztonság és a közbátorság megóvassék. Többek között a nagyváradai 37-ik gyalogezred parancsnoksága is megkapta már az utasítást, hogy a választások ideje alatt milyen számban küldje el katonáit a bihari választókerületekbe, hol szintén erős harcot vívnak az ellenpártok. A tervezet szerint négy század katona marad mindössze Nagyváradon, a többi el lesz osztva a választókerületekbe. Kivéve Berettyó-Ujfalut és Bárándot, minden kerület megkapja a maga egy-két századát. A 37-es bakák két nappal a választás előtt vonulnak ki a kerületekbe s annak lezajlása után fognak vissza térni. Emez igazán nehéz szolgálat teljesítésében részt fognak venni a Vilmos huszárok is, akiknek egy része Biharmegyébe, a másik része pedig Erdélybe lesz vezényelve. Nagyvárad a választások alatt csaknem helyőrség nélkül maradna tehát, ha nem volnának itt a mi derék honvédeink. Ők idehaza maradnak s a negyedik gyalogezredet csak a legnagyobb szükség esetén fogják választási kirándulásokra felhasználni.

*** Addig nem lesz rend.** Egyik bihari kerületben erősen szervezkedik a szociáldemokrata-párt. A hangzatos igék szép számu magyar parasztot sorakoztattak a piros lobogó alá. A jelöltet természetesen jó magyar név, barnapiros arc, de rendezetlen vallási viszonyok jellemzik. A választók azonban csak a külső jelek után indultak.

Kora hajnalban mentek el a jelöltséget felajánlani, mert hát jó nevelésű szociálistáknak korán kell kelnie.

És nem csalódtak, a jelölt már tele tődével pipálgatott a jól fűtött szobában.

A küldöttség vezére, a szocialista kortések által betanított választói jelszóval fejezte be temperamentumos beszédét:

— Addig nem lesz rend Magyarországon . . .

A jelöltet kíváncsivá tették a jelentőségteljes gondolatjelek, amelyeket úgy érezni lehetett a mondat után.

Az asztalra került szilvalé mellett kedélyeskedve kérdezte meg:

— Hát ugyan szép volt elvtárs a mondókája. De vajjon mit ért azalatt, hogy addig nem lesz rend Magyarországon . . . ?

A parasztot láthatólag me lepte a kérdés. Ezen ő sohasem gondolkozott még. Mondták neki, jól hangzott, hát ő is mondta, ahol csak alkalma nyílt rá. Mivel azonban most kérdezték, felelni dukált. Felelte hát, a mi épen leginkább a szívének felelt:

— Hát én biz' csak úgy gondolom, hogy addig nem is lehet rend Magyarországon, míg azt a sok komisz zsidót . . .

A jelölt itt nagyot nyelt és sietett a poharak kocczanásával valahogy elfojtani a kellemetlenül hangzó szavakat.

*** Drága feledékenység.** Farkas Bálint nyüvedi földműves panaszt emelt, hogy ma délután a Zöldfa-utcai Hevesi Sándor féle kereskedésben, ahol 60 fillérért valamint vásárolt a bolt asztalon felejtette 41 korona 20 fillért tartalmazó pénzes erszényét, mikor pedig észre vette a dolgot és vissza tért az erszényéért, az üzlettulajdonos és felesége megtagadták ennek kiadását illetve nem akarták elismerni, hogy a pénz ott maradt. Káros panaszára a rendőrség az eljárást folyamatba tette.

*** Rejtélyes büntény a megyében.** M.-Lázur község határában tegnap hajnalban egy súlyosan megcsonkított holttestet találtak. A megcsonkított ember hosszú kabátot visel és házaló kereskedőnek látszik. Az ismeretlen ember valószínűleg rablógyilkosság áldozata. Ruhájában sem pénzt, sem igazoló irást nem találtak. A csendőrség e rejtélyes bűnesetben még semmit sem derített ki. A nagyváradai ügyészséget tegnap késő esti órákban értesítették a véres büntényről s intézkedés történt a vizsgálat megindítására.

*** Betöréses lepcs.** Kovács Kálmán műasztalos Vámház-utca 106. szám alatt levő anyag raktárába az ablak kifeszítése után tegnap éjszaka ismeretlen tettesek betörték és tizenhat szál kolbászt, nyolcz tábla szalonnát és mübutorrész diszeket százhusz korona értékben elvittek; ugyanezen tettesek a szomszédos tyuk ólból hat darab hizott tyukot is elvittek. Nyomozás folyamatban mely valószínűleg hamarosan sikerre is vezet, miután a rendőrség már egy egyént a terhelő gyanuokok alapján le is tartóztatott.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Fecskéfészek.

Csütörtök: D. u. A pártütők ifj. előadás, este A vén leányok.

Péntek: A vén leányok.

Szombat: Fecskéfészek.

Ma szerdán a »Fecskéfészek« ope-rett kerül színre a Szigligeti színházban.

A vén leányok premiérje. Barrie az »Egyenlőség« szerzőjének darabja csütörtökön kerül színre a nagyváradai színpadon. Az igazgató megcsináltatta a »Vén leányok« korhű és jellegzetes próbáját, máskülönben a színpad berendezése is kellemesen fogja meglepni a nézőket. E pompás ujdonságra nagy ambícióval készült a játszó személyzet s hisszük, hogy Váradon állandó műsordarabja marad a színházban.

Ifjúsági előadás. Csütörtökön, január 12-én lesz a Szigligeti színházban a legközelebbi ifjúsági előadás amidőn színre kerül Kisfaludi pompás vigjátéka a »Pártütők« elsőrendű szereposztásban.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 14. Jogászbál a Kereskedelmi Csarnokban.

Január 21. A biharmegyei nőegylet thea-estélye a Sasban.

Január 22. A 48-as népkör bálja a Zöldfa-szalódban.

Január 29. Református bál a Fekete Sas nagytermében.

Február 2. A biharmegyei nőegylet álarozos bálja a Csarnokban.

Február 5. A kath. legényegylet bálja a Zöldfában.

Háziestély a Legényegyletben. A nagyváradai Kath. Legényegylet szokásos háziestélyét folyó hó 15-én, azaz vasárnap este tartja meg, mely igen érdekes és mulatságos műsorral lesz egybekötve. Fölkéri a vezetőség azokat, akik a házi estélyen megjelenni óhajtanak, sziveskedjenek a meghívó kártyájukat magukkal hozni.

A 48-as népkör táncvigalma. A »nagyváradai 48-as népkör« bálrendező bizottsága Cser János elnöklete alatt ülést tartott a 48-as népkör helyiségében. A gyűlés főbb tárgyai a bál idejének megállapítása és a bál s táncrendező bizottságok megalakítása volt. A bál a gyűlés megállapodása szerint január hó 22-én a Zöldfa nagytermében lesz, melyen részt vesz dr. Barabás Béla, a kör diszelnöke is. Majd a bál és táncrendező bizottságot alakították meg, mely körülbelül 150 tagból fog állani. A bálra több mint 1500 meghívó lesz kibocsátva, melyet a napokban már szét is küld a rendező bizottság. A bál iránt nagy az érdeklődés és így az előjelekből ítélve a 48-as népkör bálja egyik legsikerültebb farsangi mulatságnak ígérkezik.

A református bál. Lassan-lassan mégis csak kijut minden hétnek a maga táncmulat-

sága. Most a következő meghívót kaptuk: A nagyváradai ev. ref. egyházközség 1905. évi január hó 29-én, a Fekete Sas szálloda termeiben, az ev. ref. felekezeti iskola visszaállítási alapjának növelésére, zártkörű református bált rendez. Belépő-jegy személyenkint 2 korona.

TÁVIRATOK.

Tiltakozás.

Budapest, január 10. (Saját tud. táv.) Félégyháza képviselőtestülete, ma Tóth Imre indítványára egyhangulag tiltakozott az exlexbeni házfelosztás ellen. A királyi meghívólevelet tudomásul vették.

A román nemzeti párt.

Budapest, január 10. (Saját tud. táv.) A román nemzeti párt ma Nagy-Szebenben országos nagygyűlést tartott.

A románok a gyűlésen elhatározták, hogy elállnak az aktivitástól s román nemzetiségi programmal képviselőket jelölnek az oláh kerületekben. A nagygyűlésen részt vett Lukáciu is.

Egy orosz miniszter lemondása.

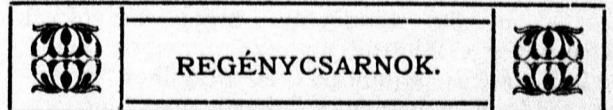
Budapest, jan. 10. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy az ottani politikai körökben az orosz belügyminiszter lemondását befejezett dolognak tartják. A miniszter lemondása csak pár napig késhet.

Küldöttség a miniszterelnöknél.

Nagyszombat, jan. 10. Ma husz tagu küldöttség tiszteleg Tisza István gróf miniszterelnöknél mint belügyminiszternél, mely Nagyszombat város törvényhatósági jogának visszaszerzése érdekében fog fáradozni.

Az orosz írók a szabadságért.

Moszkva, január 10. Az irodalmi-művészeti egyesületben ma ünnepi lakoma volt, a melyen számos író és művész vett részt. Elhangzott beszédekben Oroszország sulyos helyzetét tették szóvá és ama kívánságnak adtak kifejezést, hogy a szabadság és társadalmi egyenlőség napja végre süssön Oroszország felett. A szólók azt kívánták, hogy az egyesület nyilatkozzék ez értelemben még akkor is, ha esetleg ezért be is tiltanák.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

26

Gillian ellágyult tekintettel nézett rá.

— S ha én úgy cselekszem, a mint kívánod, — kérdezte — Berti, mit fogsz csinálni?

— Oh, nekem nem lesz semmi bajom! A férfi nem olyan, mint az asszony, mindig tud magán segíteni.

— Van szükséged — pénzre?

Gillian arca lángvörös volt, midőn ezt kérdezte. Berti is elpirult s büszkén emelte föl a fejét midőn válaszolt:

— Ha volna is, tőled semmi esetre sem fogadnám el . . . Különben most van pénzem. Egy régi adósom megadta tetemes tartozását. Gyémántot ástott Kimberleyben ottan sok pénzt szerzett. A jövő hónapban visszatér oda, nagy kedvem van vele menni — tette hozzá elgondolkozva.

Gillian megragadta a karját.

— Igerd meg, Berti hogy koronkint tudósítani fogsz emgem.

— Oh igen, hébe-hóba irni fogok — de nem gyakran! Tudod, hogy én nem igen szerek levelet írni.

Elsötétedett, míg ők beszélgettek. Sűrűn esett a hó. Gillian fázott és reszketett, prémes gallérját szorosan magához vonta. A ruhájára hulló hópelyhek alig voltak fehérebbek, mint az arca... Néma kétségbeeséssel nézett Bertire.

Berti szive kimondhatatlanul fájt, midőn cousineját így szenvedni látta.

— Gillian nem szabad oly soká itt maradnod, fázol s oly gyengének látszol! Bucsuzunk el egymástól — mondá szomorú hangon — aztán siess haza.

Gillian sirt s a visszafojtott felindulástól erősen reszketett. Nem tudott szólani, karjával átölelte a Berti nyakát s némán és forrón megcsókolta.

— Isten veled! — ismétlé Berti.

Aztán szelid erőszakkal lefejtette magáról ölelő karját és eltávozott.

Gillian kétségbeesve kiáltott utána.

— Berti, jöjj vissza!

De Berti nem nem hallgatott reá.

XI.

Az 1880-ik év tavaszán történt, hogy én, Hyde Dora, a ki akkor tizenhét éves leány voltam, egy délután kunyhónk ajtajánál ülve, a távoli dombok mögött a nap lementét néztem.

Véletlenül — a mi különben nem volt valami rendkívüli esemény — e délután egészen egyedül voltam, mert atyám és társa, Whishart Ralf felmentek a folyón szemlét tartani s csak a nap lementé után vártam őket vissza.

Kora délután két ökrünk nagyot bögött a mezőn, Margot, a mi öreg cselédünk ki kiskorom óta mindig nálunk lakott és minden-hová híven elkísért bennünket, az egyik Kafferrel azonnal az ökörhöz ment és én egészen egyedül maradtam a kunyhóban.

Némely leány félt volna, mert a legközelebbi ház öt mértföldnyi távolságra volt tőlünk, a telep pedig, a hol a legtöbb aranykereső lakott, hét mértföldnyire. De én egy csöppet sem féltém. Atyám revolvere mindig meg volt töltve és éppen az ajtó mögött függött, aztán velem volt Hektor, a mi nagy kutyánk, hogy engem megvédelmezzen. Nem voltam ideges, hál' istennek, nem is tudtam, hogy vannak idegek is az emberben.

Házi dolgaimat naplemente előtt már mind elvégeztem, az asztalt megterítettem, a vacsora vidám tűznél főtt a serpenyőben, épp a kunyhó előtt. Én tehát Hektorral egymás mellett ülve élveztem ezt a csöndes órát s atyám visszatérését vártuk.

A mezők mindenféle tarka virágokkal ékeskedtek s fölöttük repkedő pillangók vetélkedtek élénk színükkel. A virágokat, melyeket szedtem, a keblemre tűztem, mert leányos hiuság belőlem sem hiányzott, nagyon jól tudtam, hogy a virágok élénk színe kellemes ellentétet mutatott sötét hajammal és sötét szememmel.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Három éves csikók vásárlása.

Azon elv keresztülvitele céljából, hogy az állandó lovatobizottságok a csikótelepek számára alkalmas 3 éves csikókat lehetőleg a lokereskedők és közbenjárók kizárásával egy nagyobb ménesbirtokosoktól, valamint a kisebb tenyésztőktől és kigazdáltól közvetlenül vásárolhassák meg, a közös hadügyminisztérium a bejelentések intézményét léptette életbe.

A megállapított módok értelmében a csikóvásárlások tavasszal lesznek, a tenyésztőknek azonban már most, de hozzám legkésőbb f. évi február 20-ig, a lovatobizottsághoz f. évi

február végéig be kell jelenteniök az eladásra szánt azon csikókat, amelyek a f. év tavaszán a 3-ik életévüket betöltik, a hátslóra elfogadott általános elvek szerint kifogástalan növé-süek, rövid, erős derekuak, jó véruék, jó járásuk és szabályos testalkatuk. Ezekon kívül megkivántatik még a minimális 158. czm. magasság, melynél alacsonyabbakat a bizottság csak azon esetben vásárol, ha kiváló jó minőségük az átlagár tekintetbe vételével a megszerzésüket kívánatosá teszi.

A csikók vételára minőségük, fejlettségük és magasságuk szerint 500—650 korona között váltakozik, azonban kitünő minőségükért a bizottság magasabb árt is fizet.

A beérkezett bejelentések alapján a bizottság megállapítja utitervét, odaérkezését írásban idejekorán tudatja, amely rendszerint március vagy április hónapban történik meg, mely alkalommal a nagyobb tenyésztőktől bejelentett s s még ismeretlen anyag közül a csikótelepek céljaira alkalmasakat kijelöli, de az így kiválasztottakat csak június vagy július hónapban veszi át s fizeti ki ott helyben az értük járó vételárt. Első sorban azonban a csikókat oly tenyésztőktől veszi át, kikkel a bizottság már évek óta összeköttetésben áll.

Kigazdák és kisebb tenyésztők részére, akikre nézve a hozzám legkésőbb f. évi február hó 20-ig beküldendő pontos írásbeli bejelentés egyébként szintén kötelező, központi gyülekezőhelyek jelöltenek ki, ahová a bizottság által megállapított időben elő kell vezetni az eladásra szánt s bejelentett csikókat, ahol a bizottság az értük járó vételárt azonnal készpénzben kifizeti.

Nagyobb ménesbirtokosok és tenyésztők részéről a cs. és kir. 2. számú lószorozó bizottság elnökéhez Szegedre címzett írásbeli bejelentéseknek tartalmazniok kell a csikók számát, származásukat, színüket, magasságukat, valamint az utazás és levelezés akadálytalan lebonyolításához szükséges adatokat, vagyis az utolsó postát, megyét, vasutállomást, továbbá pusztát vagy tanyánál a legközelebbi községet, ahol a bizottság éjjeli szállást kaphat. Február hó utóljál később érkező bejelentéseket a bizottság nem fogad el.

Nagyvárad, 1905. január 8.

Wertheimstein Alfréd,
Biharm. lótny. biz. e.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, jan. 10.

Buza ápr.-re	— — — —	19.94
Buza máj.	— — — —	17.49
Rozs ápr.-re	— — — —	15.64
Tengeri májusra 1905.	— — — —	15.06
Zab ápr.-ra	— — — —	7.59
Repcze aug.-ra	— — — —	22.60

Értéktözsde.

Budapest, jan. 10.

Oszrákhitelrészvény	— — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámitoló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	649.—
Közuti vasut	— — —	569.50
Városi villamos vasut	— — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905. jan 10.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.75
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.35
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	89.25
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.—
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön	— — —	209.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — —	162.—
Osztrák járdék papírban	— — —	99.90
Osztrák járdék ezüstben	— — —	100.—
Osztrák járdék aranyban	— — —	120.—
Osztrák korona járdék	— — —	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	157.75
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	16.33

Magyar hitelbank részvény — — — 806.25
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — 180.75

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

NAGYVÁRADON, Fő-utca elején.

Modern lakás, szálloda és kávéház berendezések iparművészeti vállalata. Telefon: 421 sz

Elegáns mottó és fényezett

BUTOROK

jutányos gyári árban.

GYÁRTELEP: BÉKÉSCSABÁN.

Raktárak: Nagyvárad, Baja.

BOROS I. óras és ékszerész Nagyváradon.

Tisztelettel ért sitem a n. é. közönséget hogy **óra- és ékszerüzletemet Nagyváradon**, Fő-utca, (Nyíri gyógyszerár mellett) jelentékenyen kibővítettem és a legfinomabb, legmodernebb árukkal szereltem fel.

Allandó raktáron tartok nagy választékban legfinomabb kiviteletű férfi és női aranyórákat, lánczokat, valamint mindennemű arany és ezüst ékszereket. Az eddigi hiányt pótolva, üzletemben a legjobb minőségű látványos és berendezési cikkek is berendeztem, melyre a t. közönség b. figyelmét külön is felhívom. Kétféle szerkezetű tül, ezüst és nikel zsebórák, szabályozott svájcezi inga órák nagy raktára.

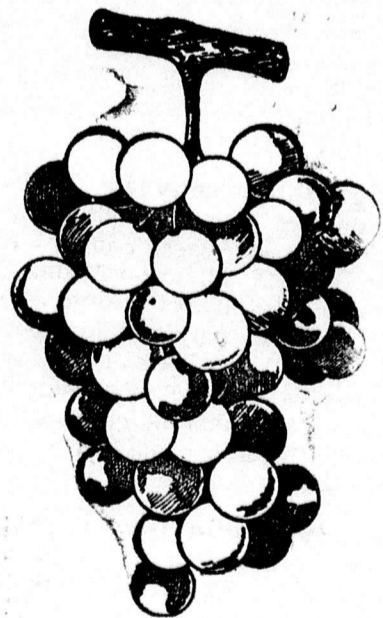
Jutányos szolid árak.

Javítások pontosan és gyorsan eszközöltetnek. Az eddigi szives bizalmat megköszönve, további becses pártfogást kér, tisztelettel:

Boros I.

óras és ékszerész.

«Milleniumtelep» Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélylyel és állami felügyelet mellett létesült.

A Biharmegyei Takarékpénztár

1904-ik évi

Z Á R S Z Á M A D Á S A.

TARTOZIK.

MÉRLEG-SZÁMLA.

KÖVETEL.

VAGYON	K		f		TEHER	K		f	
	K	f	K	f		K	f	K	f
Pénztári készletek			343266	82	Részvény tőke*			800000	
Váltó tárcza			2841896	20	Tartalékalapok:				
Jelzálogilag biztosított követelések			311556	81	Rendes tartalékalap**	215000			
Lombard előlegek			28799	—	Értékcsökkenési alap	10000		225000	
Intézeti zálogházi kihelyezések . .			194974	36	Szunyogh Péter ösztöndíj alap . .			2000	
Érték papírok és pénznemek . . .			495874	87	Nyugdíj alap***			89493	40
Intézeti ház			225000	—	Betétek:				
Folyó számlai adósok és bankári követelések			2205741	66	Takarékpénztári betétek	4807403	88		
Leltár teljesen leírva					Folyó számlai betétek	550607	52	5358011	40
					Hitelezők			28211	32
					Fel nem vett osztalékok			356	—
					Átmeneti tételek:				
					Előre bevett kamatok	44372	02		
					Le függő és szelvény kamatok és egyéb bevételezendők . .	34514	09	9857	93
					Nyereség egyenleg			134179	67
			6647109	72				6647109	72

* Tőke emelés folytán 1,200.000 koronára emelkedik.
 ** Ez idei 35000 korona hozzájárulással és a tőke emelés folytán 370.000 koronára emelkedik.
 *** Ez idei hozzájárulással 97.143 koronára emelkedik.

TARTOZIK.

NYERESÉG- és VESZTESÉG SZÁMLA.

KÖVETEL.

VESZTESÉG:	K		f		NYERESÉG:	K		f	
	K	f	K	f		K	f	K	f
Üzleti kiadások:					Nyereség áthozat az 1903. évből			1688	31
Irodabér, perköltségek, illeték, nyomtatványok, bélyegek és egyéb költségek			27896	24	Tiszta kamat jövedelem			187966	56
Tiszti fizetések			30902	78	Intézeti ház jövedelme			12167	09
Adók			34318	76	Jutalékok és különféle jövedelmek			27322	19
Leírások:									
Per alatti követelésekből 7031-74									
Értékpapír, pénznemekből 1425-41	8457	15							
A már leirt követelésekből befolyt	6610	45	1846	70					
Az 1904. évi nyereség	132491	36							
Ehez az 1903-iki nyereség áthozat	1688	31	134179	67					
			229144	15				229144	15

Nagyvárad, 1904. december 31.

Fleischhacker Gyula,
vezérigazgató.

Fényes Manó,
cégvezető pénztárnok.

Markovits Sándor,
cégvezető főkönyvelő.

IGAZGATÓSÁG:

Dr. Wallner Ödön,
elnök.

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Ragány János,
elnök.

Mihelyfy Adolf, Szunyogh Szabolcs, Schwartz Ferencz,
Örley Kálmán, Szunyogh Zoltán, Weisz Gábor,
Pekanovits Imre, Dr. Schweiger Ede, Weinberger Jakab,

Kandel József,

Dr. Markus László

Dr. Moskovits Miklós.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Köfaragó)-utca sarkán.

A legujabb meglepő zenélő automata-zongora.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy a téli unalmas estéket kellemessé tegyem, szórakoztatásul egy oly *zenélő AUTOMATA-zongorát* állítottam föl, ami még nincs több és egy kitűnő nagy gramafont és több játékdolgokat tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyars konyhám, tisztán kezelt boraim**, melyeket kizárólag termelőktől szereztem be, mérsékelt árak, előzékeny, pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

743

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős

Egyben van szerencsém igen tisztelt vendégeim és jóakaróim szíves tudomására hozni, hogy

éttermemet *megnagyobbítottam, úgy, hogy tisztelt vendégeim kényelmét megszerzem. Most alkalmam van minden társas összejövetelekhez tágas, szép termet rendelkezésre bocsátani.*

Előzékeny kiszolgálás!

Jutányos árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak. — *ABONENSEK* részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani ujonnan berendezett *VENDÉGSZOBÁIMAT*, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint *SZALLÓHELY* is jutányos ár mellett szíves rendelkezésére áll.

Számos látogatást kérve tisztelettel

KECSKEMÉTY ISTVÁN
vendéglős.

Gouwelirozott Crepp fodor mindenszinben.

Nem kiáltó reclam Farsangra még nem létezett, hanem tény.

Bámulatra ragad mindenkit báli idényre érkezett gondos jóizléssel összeállított különleges szép színei és olcsósága.

==== Gyönyörű választék. ====

Pongais, Luisine és Messaline selymek.

Selyem Lyones, Mousline de soire és Crystalin.

Ajour, himzett és sima batisztokban.

OLCSÓ ALKALMI ÁRAK.

Francia báli Crepp divat színek métere 33 Kr.
Himzett és sima batisztok remek minták métere 25 Krtól
Indis és foulard batisztok gyönyörű színek 120 cz. széles 58 Krtól
Selyem Crystalin és tüllgázé kiváló szép színek 120 cz. széles 98 Krtól
Selyem gazé csipke-rózsa himzessel egy ruhára 13'75. »

Klein Menyhért divatáruháza
SZT. LÁSZLÓ-TÉR,
(HOLDAS-TEMLOM MELLETT)

Ruha díszek divatlap szerint.

Feltűnést keltő olcsó árak.

Figyelmes kiszolgálás.

Menyasszonyok és bálozók részére.

Fehér selymek, selyem gázok, selyem szövetek, koszorúk, fátyolok, damast áruk, női fehéreneműek, PAPANOK, ÁGY-garnitúrák és kész kelengyékben *óriási választék*

==== a legolcsóbb árban. ====

Kovács L. és Társa cégénél

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Maradékok félárban.

Maradékok félárban.

